

Ajánló

digitális kultúra megőrzése

Az internet térhódítása során rohamosan növekszik az online tartalom – és rohamosan pusztul is; oldalak ezrei tűnnek el nyomtalanul. Az UNESCO Közgyűlésének 32. ülészakán, 2003. október 17-én elfogadott „Charta a digitális örökség védelméről” (<http://www.unesco.hu/index.php?type=node&id=508>) világosan megfogalmazta az ezzel kapcsolatos feladatokat, és külön kiemelte, hogy a válogatott archiválás esetén a „born digital” (Eleve „digitálisan született”, hagyományos hordozón nem publikált dokumentumok.) anyagoknak prioritást kell adni. Ez a dokumentum meghatározta a felelősöket is: „A digitális örökség megőrzése a kormányok, alkotók, kiadók, releváns iparágak és az örökségvédelmi intézmények kitartó erőfeszítéseit igényli.” Az Országos Széchényi Könyvtár 2017. áprilisától az OKR projekt keretében elkezdett kísérletezni a webarchiválás technológiájával, az internetes források hosszú távú megőrzése érdekében. **Drótos László:** „Az internet archiválása mint könyvtári feladat” című írásában a „Ki, mit hogyan, mivel, miért?” bekezdésekben ismerteti a nemzetközi és hazai informatikai törekvéseket valamint meghatározza a könyvtárosok feladatait, lehetőségeit. **Szüts Etele:** „Kistelegdi Gyűjtemény – Magángyűjteményből közkinccs” című cikkében áttekintést ad a *Forum Hungaricum Nonprofit Kft.* (a Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet hivatalos jogutódja) és a pécsi székhelyű Baranya megyei ellátási területtel rendelkező *Csorba Győző Könyvtár* együttműködésén alapuló értékmentő munka egyik fejezetéről, a *Kistelegdi Gyűjtemény* digitalizálásáról és feltöltéséről a MaNDA adatbázisba, valamint az Európába való tartalomszolgáltatásról. 2017. január 1-jétől a *Forum Hungaricum* aggregációs adatbázisa viseli a *Magyar Nemzeti Digitális Archívum (MaNDA)* nevet. A szerző ismerteti a MaNDA adatbázist. Egy központi adatbázis létrehozása vált szükségessé annak érdekében, hogy kulturális örökségünk digitalizált példányai rendszerezve fennmaradjanak, és széles körűen elérhetővé váljanak a jövőben. E célból, 2013 tavaszán elindult a MaNDA adatbázis, amely aggregátor-ként gyűjti a digitalizált magyar kultúrkincseket. Az adatbázis célkitűzése a digitalizált magyar vonatkozású szellemi, kulturális örökség rendszerezése, és a hatályos szerzői jog keretei között a nagyközönség számára nyilvánosságra hozatala egy központi nyilvános online felületen.

adatarchiválás, adatgondozás

A kutatási publikációk és adatok nyilvánossá tételének nyilvánvalóan erősödő trendje, az ezzel párhuzamosan egyre inkább a tudományos munka szerves részévé váló adatarchiválási, adatgondozási tevékenység, a másodfelhasználásról való tudományos gondolkodás eredményeképpen szerte a világon – így Magyarországon is – növekvő számban jöttek, jönnek létre intézményi és országos tudományos adatbankok, repozitóriumok, a társadalomtudományok területén is. Az MTA TK (Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont) 2013-ban alapított KDK-ja (Kutatási Dokumentációs Központja) egy nyitott, gondozott társadalomtudományos kutatási gyűjteményeket nyilvánossá tévő intézményi repozitórium, amely hamar az MTA Minősített Repozitóriumává vált. **Meiszterics Enikő** és **Gárdos Judit:** „(Át)láthatóbb kutatások – az MTA TK Kutatási Dokumentációs Központ tapasztalatai” című cikkükben a KDK fő céljait, működésének alapelveit, illetve tapasztalatain keresztül a társadalomtudományos kutatások dokumentálásának, az átlátható adatkezelésnek a lehetőségeit mutatják be.

Fonyó Istváné